

Mgr inż. Liliana Serafin

Przemiany wsi podmiejskich a krajobraz przestrzeni publicznych na przykładzie otoczenia Wrocławia

STRESZCZENIE

Przemiany jakie zachodzą we współczesnych wsiach sprawiają, że dawny charakter krajobrazu wiejskiego zanika, dotyczy to w szczególności obszarów suburbiów. Jednym z ich problemów jest duży wzrost liczby mieszkańców i nowej zabudowy, przy jednoczesnym braku odpowiedniej ilości, i dostępności przestrzeni publicznych, które wpływają pozytywnie na krajobraz.

Celem pracy jest określenie wpływu sąsiedztwa dużego miasta na kształtowanie krajobrazu przestrzeni publicznych wsi podmiejskich, sprecyzowanie tendencji, a następnie opracowanie metody wyznaczania potencjalnych przestrzeni publicznych, które mogą wpływać pozytywnie na krajobraz wsi. Do celów badawczych wybrano dziewięć gmin sąsiadujących z Wrocławiem, które poddano analizom ogólnym. Były one też podstawą wytypowania 100 miejscowości statystycznych, do badań szczegółowych. Ich kluczowym etapem była analiza potencjału przestrzeni wewnątrz terenów zabudowanych wsi do tworzenia przestrzeni publicznych, w odniesieniu do przyrostu ludności. W tym celu dokonano autorskiego podziału tych przestrzeni i opracowano Metodę Wyznaczania Potencjalnych Przestrzeni Publicznych (MWPPP), którą testowo sprawdzono na przykładzie wybranej wsi Psary leżącej w obszarze badań przy granicy z Wrocławiem. Dodatkowo, przeanalizowano zagospodarowanie placów centralnych w miejscowościach objętych badaniami szczegółowymi, w kontekście krajobrazu.

Wnioski płynące z pracy dowodzą, że obecnie przestrzenie publiczne we wsiach kształtowane są w większości przypadków w sposób spontaniczny, głównie jako działania punktowe. Zdecydowanie brak jest całościowego podejścia do ich zagospodarowania, które traktowałoby tereny towarzyszące drodze wiejskiej, place i większe tereny rekreacyjne, jako spójną strukturę, podnoszącą zarówno walory społeczne, krajobrazowe, jak i bioróżnorodność danej wsi.

Słowa kluczowe: krajobraz wiejski, suburbanizacja, wsie podmiejskie, przestrzenie publiczne, place wiejskie